Mål T-311/94

BPB de Eendracht NV, tidigare Kartonfabriek de Eendracht NV mot Europeiska gemenskapernas kommission

"Konkurrens — Artikel 85.1 i EG-fördraget — Rätten till försvar — Bevis för deltagande i samverkan — Informationsutbyte — Åläggande — Böter — Motivering — Fastställande av belopp — Samarbete under det administrativa förfarandet"

Förstainstansrättens dom (tredje avdelningen i utökad sammansättning) av den 14 maj 1998 ..... II - 1134

Sammanfattning av domen

1. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Meddelande om anmärkningar — Erforderligt innehåll*
   (Rådets förordning nr 17, artikel 19.1; kommissionens förordning nr 99/63, artikel 4)

2. *Institutionernas rättsakter — Motivering — Skyldighet — Omfattning — Bristande eller otillräcklig motivering — Oriktig motivering — Åtskillnad*
   (EG-fördraget, artikel 190)

3. *Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Bevisning — Indicier åberopade av kommissionen — Bedömning*
(EG-fördraget, artikel 85.1)

4. *Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Deltagande i möten mellan företag med ett konkurrensbegränsande syfte — Omständighet som i frånvaro av ett avståndstagande från fattade beslut gör det möjligt att anse att ett företag deltagit i den påföljande överenskommelsen*
(EG-fördraget, artikel 85.1)

5. *Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Avtal och samordnade förfaranden som utgör en enda överträdelse — Företag som kan klandras för en överträdelse bestående i att ha deltagit i en övergripande överenskommelse — Kriterier*
(EG-fördraget, artikel 85.1)

6. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Upphörande av överträdelserna — Förpliktelser som åläggs företagen — Proportionalitet — Kriterier*
(Rådets förordning nr 17, artikel 3.1)

7. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande — Kriterier — Överträdelsernas allvarliga karaktär och varaktighet — Bedömningskriterier — Möjlighet att höja bötesnivån för att förstärka böternas avskräckande verkan*
(Rådets förordning nr 17, artikel 15.2)

8. *Konkurrens — Böter — Likabehandlingsprincipen — Reduktion av bötesbeloppet — Skillnad beroende på företagets förhållningssätt under det administrativa förfarandet — Tillåtet*
(Rådets förordning nr 17, artikel 15)

9. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande — Kriterier — Företagets förhållningssätt under det administrativa förfarandet*
(Rådets förordning nr 17, artikel 15)

1. Meddelandet om anmärkningar, som skall ge de företag som omfattas av ett förfarande enligt konkurrensreglerna alla de upplysningar som de behöver för att de skall kunna försvara sig på ett effektivt sätt innan kommissionen fattar ett slutligt beslut, skall vara tillräckligt klart, om än kortfattat, för att de berörda företagen verkligen skall kunna få kännedom om vilka beteenden kommissionen klandrar dem för.

2. Motiveringen av ett beslut som går någon emot skall göra det möjligt för gemenskapsdomstolarna att pröva beslutets lagenlighet och upplysa den berörde om skälen för den vidtagna åtgärden för att

denne skall kunna göra gällande sina rättigheter och bedöma om beslutet är välgrundat.

Av det följer att bristande motivering eller en otillräcklig sådan utgör en grund som hänför sig till invändningen att väsentliga formföreskrifter har åsidosatts, och den skiljer sig därmed från den grund under vilken det anförs att motiveringen av beslutet är oriktig. Prövningen av den sistnämnda grunden innefattar nämligen en prövning av om beslutet är välgrundat.

3. De indicier som åberopas av kommissionen i ett beslut för att bevisa att ett visst företag har överträtt artikel 85.1 i fördraget får inte ses isolerade utan skall beaktas i sin helhet.

4. Den omständigheten att ett företag inte rättar sig efter resultaten av möten som haft ett uppenbart konkurrensbegränsande syfte i vilka det har deltagit, innebär inte att företagets ansvar på grund av att det har deltagit i överenskommelsen bortfaller, så länge det inte offentlig tagit avstånd från dessa mötens innehåll.

5. För att kommissionen skall kunna hålla vart och ett av de företag som avses i ett beslut som fattats med tillämpning av konkurrensreglerna ansvarigt för att under en bestämd period ha medverkat i en övergripande överenskommelse som innefattar vissa konkurrensbegränsande ageranden, måste kommissionen styrka att vart och ett av dessa företag antingen har godtagit en global plan över de moment som tillsammans utgör överenskommelsen, eller har deltagit direkt under denna period i samtliga dessa moment. Ett företag kan dessutom anses ansvarigt för den övergripande överenskommelsen, även om det visas att det endast har deltagit direkt i ett eller flera av de moment som tillsammans utgör överenskommelsen, om företaget kände till eller tveklöst borde ha känt till dels att den samverkan i vilken det deltog ingick i en global plan, dels att denna globala plan omfattade samtliga de moment som tillsammans utgör överenskommelsen. När detta är fallet kan den omständigheten att det berörda företaget inte direkt har deltagit i samtliga de moment som tillsammans utgör den övergripande överenskommelsen inte innebära att företaget fritas från ansvar för överträdelsen av artikel 85.1 i fördraget. En sådan omständighet kan emellertid beaktas vid bedömningen av hur allvarlig den konstaterade överträdelsen var.

6. Tillämpningen av artikel 3.1 i förordning nr 17 kan föranleda ett förbud mot att fortsätta med vissa verksamheter och förfaranden eller att upprätthålla förhållanden, om dessa har konstaterats vara rättsstridiga, men även mot att i framtiden ägna sig åt ett liknande agerande. Eftersom den bestämmelsen dessutom skall tillämpas med beaktande av den konstaterade överträdelsen av konkurrensreglerna, har kommissionen befogenhet att fastställa omfattningen av de berörda företagens förpliktelser i syfte att få nämnda överträdelse att upphöra. Sådana förpliktelser för företagen får emellertid inte överskrida gränserna för vad som är

ändamålsenligt och nödvändigt för att uppnå det eftersträvade målet, närmare bestämt att företagen åter skall agera i enlighet med de regler som har överträtts.

Villkoren för tillämpning av artikel 3.1 i förordning nr 17 uppfylls inte av ett förbud som avser att hindra ett utbyte av rent statistiska uppgifter som inte utgör information om ett enskilt företag eller som kan härledas till ett visst företag, såvida det inte framgår av beslutet att kommissionen ansåg att utbytet var en överträdelse i sig av artikel 85.1 i fördraget, och då enbart den omständigheten att ett system för utbyte av statistiska uppgifter kan användas i konkurrensbegränsande syfte inte medför att det strider mot den bestämmelsen, eftersom det under sådana omständigheter först är nödvändigt att fastställa att det faktiskt har haft en konkurrensbegränsande verkan.

7. Kommissionen kan vid sin bedömning av den allmänna bötesnivån beakta att uppenbara överträdelser av gemenskapens konkurrensregler fortfarande är förhållandevis vanligt förekommande och således har kommissionen rätt att höja bötesnivån när den anser att det är nödvändigt att förstärka böternas avskräckande verkan. Följaktligen kan den omständigheten att kommissionen tidigare har tillämpat en viss bötesnivå för vissa typer av överträdelser inte medföra att kommissionen inte skulle kunna höja denna nivå inom de gränser som föreskrivits i förordning nr 17, om detta visar sig nödvändigt för att gemenskapens konkurrenspolitik skall kunna säkerställas.

Kommissionen kan vidare vid fastställandet av den allmänna bötesnivån bland annat beakta att överträdelsen av artikel 85.1 i fördraget pågick under lång tid och var av uppenbar beskaffenhet samt begicks trots att kommissionens tidigare beslutspraxis borde ha utgjort ett varnande exempel.

8. Likabehandlingsprincipen åsidosätts endast i de fall då jämförbara situationer behandlas olika eller då olika situationer behandlas lika, med mindre än att det finns sakliga skäl för en sådan behandling. Kommissionen underlåter inte att beakta denna princip när den beslutar att bevilja eller att inte bevilja en reduktion av bötesbeloppet beroende på det berörda företagets samarbete under det administrativa förfarandet.

9. Vid fastställandet av böterna för en överträdelse av gemenskapens konkurrensregler är det endast befogat att reducera böterna om det berörda företaget till följd av samarbete under administrativa förfarandet har agerat på ett sådant sätt att kommissionen lättare har kunnat fastställa överträdelsen och i förekommande fall få den att upphöra.

Ett företag som uttryckligen uppger att det inte bestrider de faktiska omständigheter på vilka kommissionen stöder sina anmärkningar kan i det avseendet anses bidra till att underlätta kommissionens

uppgift att fastställa och beivra överträdelser av gemenskapens konkurrensregler.

Situationen är dock en annan om ett företag i sitt svar på meddelandet om anmärningar i huvudsak eller i sin helhet bestrider kommissionens påståenden i detta meddelande, inte svarar eller endast förklarar att det inte tar ställning till kommissionens påståenden om de faktiska omständigheterna. Genom ett sådant förhållningsätt under det administrativa förfarandet bidrar företaget inte till att underlätta kommissionens uppgift.